

Husdyrtreffoppgave Storfe 2024 – Melkeproduksjon

Oppgave 1 – Analyse av årsresultat

Nedenfor finner dere Kukontrollens årsutskrift. Denne besetningen driver melkeproduksjon og fører fram kastrater til slakt. Gården ligger i sone D for melk, og driver økologisk melkeproduksjon med en disponibel melkevotepå 371.830 liter (2022). I den eldre avdelingen av fjøset har produsentene startet med kastratproduksjon. I 2018 ble fjøset påbygd, og i den nye avdelingen er det liggebåsavdeling og melkerobot. Grovfôret (surfôr og halm) mikses i en fôrblender og føres ut på det gamle fôrbrettet. I tillegg får dyra innkjøpt økologisk kraftfôr. Oppsina kyr har tilgang til fôrbrettet på motsatt side, og her gis det også en del halm. Kyrne kalver jevnt gjennom hele året. Nedenfor finner dere siste tilgjengelige Årsrapport fra Kukontrollen.

Analysér besetningens resultater med tanke på:

- Melkeproduksjonen** (kvotefylling, melkepris og melke kvalitet, fôring, helse og fruktbarhet). Hvilke resultater utmerker seg som svært gode, og hva kan forbedres (2-3 punkter på hver)?
- Diskuter mulige årsaker som kan være forklaring både gode og mindre gode resultater. Foreslå deretter noen forbedringstiltak. Det legges stor vekt på at foreslåtte tiltak er forankret i faglig teori.
- Kastratproduksjonen** – Hvilke forutsetninger bør ligge til grunn for å at det skal lønne seg å drive med kastratproduksjon? På generelt grunnlag sammenlign kastratproduksjon med tradisjonell framfôring av okser, hva er forskjellig med tanke på drift og forventede produksjonsresultater og økonomi?
- Se på denne besetningens resultater for kastratproduksjonen i 2022, Hvordan vil dere vurdere resultatet her?

Meierileveranse

	2020	2021	2022	Måltall s.12 mnd	Distrikt	Landet 2022
Meierileveranse	298.510	300.001	368.803			
Avregn.pris m/tilskudd og avg.	5,85	6,18	6,26			5,81
Fettprosent	4,26	4,30	4,12			4,41
Proteinprosent	3,44	3,52	3,48			3,50
Frie fettsyrer	0,46	0,43	0,34			0,44
Bakterieantall	53	53	63			52
Celle tall	187	173	164			113
Klasse (% Elite)	92	74	91			95
Leverte mjølk pr. årsku, liter	6.847	6.682	7.161			
Leveringsprosent	91,2	92,3	88,7			

Avregningspris: inkl. distr.tilskudd, tillegg/trekk for kvalitet/sesong, minus omsetningsavg/overprod.avg. Etterbetaling for tidligere år inngår ikke.

Mjølkeproduksjon

	2020	2021	2022	Måttall s.12 mnd	Distrikt	Landet 2022
<u>Kg mjølk pr. ku (pr. årsku)</u>	7.739	7.523	8.325		8.120	8.050
<u>Kg EKM pr. ku (pr. årsku)</u>	8.106	7.722	8.608		8.517	8.496
<u>Fettprosent KK</u>	4,23	4,00	4,09		4,25	4,28
<u>Proteinprosent KK</u>	3,51	3,58	3,55		3,51	3,54
<u>Antall kyr (årskyr)</u>	43,6	44,9	51,5		35,5	30,8
<u>Kg kraftfôr pr. 100 kg EKM</u>	34	36	34		30	30
<u>MJ utenom kraftfôr pr. ku pr. dag</u>	63	62	63		71	72

Laktasjonsopplysninger

	2020	2021	2022	Måttall s.12 mnd	Distrikt	Landet 2022
<u>Kg mjølk 305-dagers lakt. 1.kalvskyr</u>	6.265	5.892	6.476		6.808	6.744
<u>Kg mjølk 305-dagers lakt. 2.kalvskyr</u>	8.110	7.337	8.025		8.144	8.049
<u>Kg mjølk 305-dagers lakt. Eldre kyr</u>	8.733	8.474	8.935		8.691	8.602
<u>Antall utrang kyr (utskiftings%)</u>	42	28	31		43	42
<u>Slaktevekt kyr, kg</u>	293	283	244		273	274
<u>Lakt.nr ved utrang.</u>	2,6	2,8	3,8		2,7	2,7
<u>Dager fra kalving til utrang.</u>	271	341	200			

Status husdyrkontroll

	2020	2021	2022	Måttall s.12 mnd	Distrikt	Landet 2022	Trend
<u>Datakvalitet i Kukontrollen</u>	9,6	9,2	9,0		8,9	8,6	
<u>Antall perioder</u>	12	12	12		12	12	
<u>Antall perioder m/analyser</u>	8	8	9		9	8	
<u>Fettavvik %, KK minus tank</u>	-0,03	-0,30	-0,03				

Helse

	2020	2021	2022	Måttall s.12 mnd	Distrikt	Landet 2022
<u>Dyrevelferdsindikator (DVI)</u>	113,0	107,5	106,1		109,2	107,8
<u>Infeksjonsnivå (% celletall > 200)</u>	23	22	25		18	19
<u>Nyinfeksjonshastighet, %</u>	21	20	16		11	11
<u>Helbredelseshastighet, %</u>	34	38	30		28	28
<u>Mastitt-tilfeller</u>	0,114	0,111	0,231		0,151	0,155
<u>Ketose-behandling</u>	0,000	0,000	0,000		0,013	0,013
<u>Mjølkefeber-behandling</u>	0,000	0,029	0,025		0,065	0,068
<u>Reprod.-behandling</u>	0,069	0,245	0,231		0,082	0,083
<u>Kalvesjukdom-behandling</u>	0,058	0,230	0,265		0,131	0,114
<u>Tap av kalv < 6 mnd</u>	6,0	6,0	7,0		3,4	2,8
<u>Tap av ungdyr > 6 mnd</u>	0,0	3,0	0,0		0,5	0,5
<u>Tap av kyr</u>	1,0	0,0	3,0		0,6	0,6

Fruktbarhet og avl

	2020	2021	2022	Måltall s.12 mnd	Distrikt	Landet 2022
FS-tall	43	46	55			58
Alder v/1.kalving, mnd	25,1	25,2	24,8		25,6	25,4
Kalvingsintervall, mnd	12,5	12,8	11,8		12,2	12,3
Antall kalvinger	47	52	55		-	-
Antall kalvinger pr. årsku	1,1	1,2	1,1		1,2	1,1
% kalvinger etter seminokse	98	98	100		92	90
Middel avisverdi kyr	5,9	4,8	5,2		6,5	6,3

Besetningen har i snitt 1,8 insemineringer per drektighet, mens landsmidlet har 1,6 insemineringer per dyr. Tre dyr ble slakta på grunn av manglende fruktbarhet i 2022.

Kjøttproduksjon (ung okse)

	2020	2021	2022	Måltall s.12 mnd	Distrikt	Landet 2022	T
Antall slakt		2			-	-	
Slaktevekt, kg		229			315	320	
Slaktealder, mnd		20,1			17,3	17,3	
Slaktetilvekst, g/dag		342			560	570	
EUROP		O- Middels			O Middels	O+ Middels	
Fettgruppe		2+ Tynt fettlag			3- Normalt fettlag	3- Normalt fettlag	

Kjøttproduksjon (kastrat)

	2020	2021	2022	Måltall s.12 mnd	Distrikt	Landet 2022
Antall slakt	2	5	13		-	-
Slaktevekt, kg	239	206	239		254	268
Slaktealder, mnd	21,5	19,9	19,9		20,0	21,2
Slaktetilvekst, g/dag	335	306	362		384	385
EUROP	O- Middels	P+ Dårlig	O- Middels		O- Middels	O- Middels
Fettgruppe	3- Normalt fettlag	2 Tynt fettlag	2+ Tynt fettlag		3- Normalt fettlag	3- Normalt fettlag

Kjøttproduksjon (ung ku)

	2020	2021	2022	Måltall s.12 mnd	Distrikt	Landet 2022
Antall slakt	5	3	4		-	-
Slaktevekt, kg	240	295	209		260	262
Slaktealder, mnd	35,3	41,5	36,0		35,5	35,5
Slaktetilvekst, g/dag	-	-	-		-	-
EUROP	P+ Dårlig	O- Middels	P+ Dårlig		P+ Dårlig	P+ Dårlig
Fettgruppe	3- Normalt fettlag	3 Normalt fettlag	2+ Tynt fettlag		3 Normalt fettlag	3- Normalt fettlag

Kjøttproduksjon (ku)

	2020	2021	2022	Måltall s.12 mnd	Distrikt	Landet 2022
Antall slakt	15	7	9		-	-
Slaktevekt, kg	311	277	260		287	289
Slaktealder, mnd	61,4	64,1	81,7		67,8	68,1
Slaktetilvekst, g/dag	-	-	-		-	-
EUROP	O- Middels	P+ Dårlig	P+ Dårlig		P+ Dårlig	P+ Dårlig
Fettgruppe	3+ Normalt fettlag	3 Normalt fettlag	3- Normalt fettlag		3 Normalt fettlag	3 Normalt fettlag

Oppgave 2 – Uttak av «Kukontroll-prøver»

Som medlem av Kukontrollen skal melkeprodusentene registrere melkemengden på kyrne 11 ganger i året. Ved minimum 6 av disse skal det tas ut prøver av her enkelt ku for analyse av innholdet i melka.

Disse prøvene kaller vi «Kukontroll-prøver»

- a) Hvilke analyser blir tatt av melka?
- b) Velg en besetning (skolen eller en privat bonde) og bli med på prøveuttaket. Hvordan blir melkeprøvene tatt ut og sendt, er dette i samsvar med anbefalte metoder?
- c) Hvilke nytteverdi har gårdbrukerne av å gjøre denne jobben, og er det andre som også benytter resultatet fra melkeveiingen og analysene?

Oppgave 3 – Avl

NRF-ku er et resultat av et kontinuerlig avlsarbeid med å avle fram ei ku som er best mulig tilpasset norske mjølkeprodusenters behov. Siden 1935 har det vært avlet på ei ku som produserer godt og som samtidig er frisk og fruktbar. Dette er egenskaper som er viktige både for økonomi, bærekraftig avl og god dyrevelferd. Avlsframgangen for NRF har de siste årene vært større enn noen gang.

- a) Hva er de viktigste årsakene til at avlsframgangen har økt mer de siste årene?
- b) Hvor mye økonomisk fortjeneste kan man oppnå ved økt samla avlsverdi?
- c) Hva er fordelene med bruk av semin i besetningen og hvorfor er bruk av semin viktig for avlsarbeidet?
- d) Reflekter rundt fordelene med at NRF-avlen er organisert som et samvirke, både for NRF-rasen og for den enkelte produsent.

Oppgave 4 – Dyrevelferdsprogram for storfe

Siden 1. mai 2023 er alle storfebesetninger med mer enn 10 dyr innrullert i dyrevelferdsprogrammet for storfe (DVP). Dyrevelferdsprogrammet for storfe skal dokumentere dyrevelferd, dyrevelferdstiltak utover regelverket, samt ivareta og forbedre dyrehelse og dyrevelferd i norske storfebesetninger. Dette skal skje gjennom at veterinær og produsent i samarbeid finner forbedringsområder. Dette samarbeidet, sammen med målrettet rådgiving fra veterinær, vil skape gode forutsetninger for lønnsom produksjon.

- a) Hva blir dokumentert og hvordan?
- b) Hva slags konsekvenser gir avvik?
- c) Diskuter disse punktene om DVP:
  - På hvilken måte tror dere dette vil påvirke dyrevelferden i melkekubesetninger?
  - På hvilken måte kan dette påvirke forbrukers oppfatning av dyrevelferd i norske besetninger?
  - På hvilken måte kan dette påvirke forbrukers villighet til å velge norske kjøtt- og meieriprodukter?